

MEHMET ŞEVKİ ÖLÇER
KORGENERAL
Lieutenant General

ÇOCUKLUK YILLARI VE ERKEN DÖNEMİ

His Childhood and Early Period

Türkiye'deki modern haritaçılığın ve Harita Genel Müdürlüğü'nün kurucusu Korgeneral Mehmet Şevki ÖLÇER, askeri doktor Yarbay Bican Bey'in oğlu olarak 1866 yılında İstanbul'da doğmuştur. Babasını henüz 12 yaşındayken kaybetmiş, eğitim ve öğretimi annesi Emine hanım tarafından desteklenmiştir.

Eyüpsultan Askeri Ortaokulu ile Kuleli Askeri Lisesi'ni bitirmesinden sonra, Pangaltı Harp Okulu'na girmiş, teknik bölümde eğitim almış, bilim ve tasarımla ilgilenmiştir. Piyade teğmen olarak 27 Haziran 1886 tarihinde mezun olmuş ve Harp Akademisi'nde öğrenime başlamıştır.

29 Haziran 1887'de üsteğmenliğe, 13 Mayıs 1889'da yüzbaşılığa terfi etmiştir. Mehmet Şevki ÖLÇER, Harp Akademisi'nden 29 Mayıs 1889 tarihinde kurmay yüzbaşı olarak mezun olmuştur. Aynı yıl Topçu ve Mühendis okullarına öğretmen olarak atanmış, çözümlenmeli ve tasarı geometri, coğrafya dersleri vermiştir.

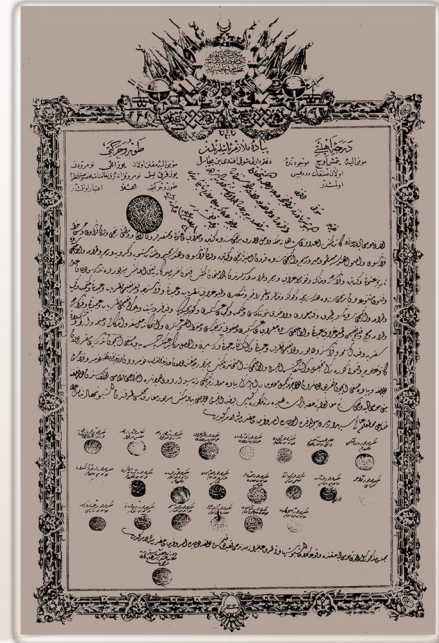

Harp Okulu 2. Sınıf Öğrencisi, 1885
Sophomore, Military Academy, 1885

Lieutenant General Mehmet Şevki ÖLÇER, the founder of modern mapping in Türkiye and Directorate-General for Mapping, was born in İstanbul in 1866 as the son of Colonel Bican Bey, a military doctor. He lost his father when he was 12. His education and training was supported by his mother Emine Hanım.

After graduating from Eyüpsultan Military Secondary School and Kuleli Military High School, he entered Pangaltı Military Academy and studied in technical department where he engaged in science and design. He graduated as an infantry lieutenant on June 27, 1886 and started his education at War College.

He was promoted to first lieutenant on June 29, 1887 and to captain on May 13, 1889. Mehmet Şevki ÖLÇER graduated from War College as a staff captain on May 29, 1889. He was appointed the same year as a lecturer at Artillery and Engineering Schools where he taught analytic and design geometry and geography.

Harp Okulu Diploması
Military Academy Graduation Certificate

1890

FRANSA'DA EĞİTİM

Education in France

Mehmet Şevki ÖLÇER, 1890 yılında kurmay eğitimini tamamlamak için Fransa'da eğitime seçilmiş ve 15 Ağustos 1892 tarihinde Fransa Askeri Coğrafya Dairesi'nde teorik ve pratik jeodezi eğitimi almak üzere gönderilmiştir.

Yaklaşık iki yıl süren eğitimin sonrasında, Fransa'nın en yüksek dereceli nişanı olan Légion d'honneur (Şövalye) ile şereflendirilmiştir.

27 Temmuz 1894 tarihinde Paris'ten ayrılarak İstanbul'a dönmüştür. İstanbul'daki Topçu Okulu'na öğretmen olarak atanmış, burada ikinci sınıf öğrencilerine eğitim vermiştir.

Fransa Yıllarından Bir Hatıra Fotoğrafi
A Photograph from France

Légion d'honneur Nişanı / The Highest French Order of merit

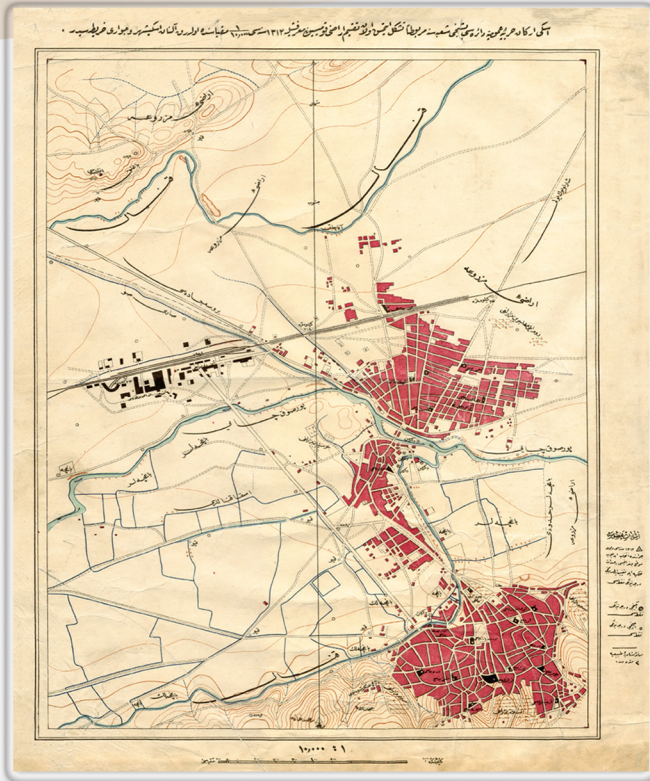
Mehmet Şevki ÖLÇER was selected in 1890 to receive education in France to complete his staff training and sent on August 15, 1892 to Military Geography Service of France to study geodesy.

After approximately two years of training, he was honored with Légion d'honneur (Knight), the highest French order of merit.

He left Paris for İstanbul on July 27, 1894. He was appointed as a lecturer at Artillery School in İstanbul where he taught sophomores.

İLK MODERN HARİTANIN ÜRETİLMESİ

Production of First Modern Map

İlk Modern Harita, Eskişehir Planı, 1896
The First Modern Map, Map of Eskişehir, 1896

Topçu okulunda görevli iken, 20 Ekim 1894'te Osmanlı Ülkesi haritasının jeodezi tekniği ile üretimi için, Genelkurmay Beşinci Şubesine bağlı olarak kurulmuş olan Jeodezi Komisyonu'na atanmıştır. Bu komisyonun kuruluşu, Türkiye'deki hesaba dayalı modern haritacılığın başlangıcı olarak kabul edilmektedir.

13 Kasım 1894'te binbaşı rütbesine yükseltilmiştir. Komisyon üyeleriyle birlikte Eskişehir'de jeodezi tekniğine göre üretilen ilk modern haritanın arazi çalışmalarına katılmıştır. Komisyon görevinin yanında, 1899 yılında Mühendislik Okulu'nda "Jeodezi Tekniği" dersi vermekle görevlendirilmiştir.

While lecturing at Artillery School, Mehmet Şevki ÖLÇER was appointed on October 20, 1894 to Geodesy Committee established under the Fifth Branch of General Staff for the production of the map of the Ottoman Empire using geodetic techniques. Establishment of the Committee is considered in Türkiye as the beginning of modern mapping based on surveying methods.

He was promoted to major on November 13, 1894. Along with members of the Committee, he participated in the fieldwork in Eskişehir for the first modern map produced according to geodetic techniques.

In addition to his tasks at Committee, he was assigned in 1899 to teach "Geodesy Technique" at Engineering School.

Mehmet Şevki ÖLÇER Kurmay Yarbay, 1901
Lieutenant Colonel, Staff Officer, 1901

1905

HARİTA KOMİSYONU

Map Committee

Harita Komisyonu,1909 / Map Committee,1909

5 Ocak 1901'de yarbay olmuş, 1894 yılında büyük umutlar ile oluşturulan Komisyon üyelerinden 1908 yılına geldiğinde sadece Yarbay Mehmet Şevki kalmıştır. 27 Temmuz 1908'de albaylığa yükseltilmiştir.

Albay Mehmet Şevki, yeni bir Harita Heyeti kurulması için 11 Kasım 1908 tarihinde Genelkurmay Başkanlığı'na bir rapor sunmuş ve sunduğu rapor kabul edilerek, 09 Ağustos 1909 tarihinde Genelkurmay bünyesinde yeni bir Harita Komisyonu kurulmuş, kendisi de Jeodezi Birimine atanmıştır.

Bakırköy Haritası,1910 / Map of Bakırköy, 1910

Yeni Harita Komisyonu 1/25.000 ölçekli haritaların üretimine Bakırköy yönünde çalışma kararı almış ve ilk 1/25.000 ölçekli harita üretimini 1910 yılında gerçekleştirmiştir.

On January 5, 1901, Mehmet Şevki ÖLÇER was promoted to lieutenant colonel. He was the last person left in 1908 of the Committee established in 1894 with great hopes. He was promoted to colonel on July 27, 1908.

On November 11, 1908, Colonel Mehmet Şevki submitted a report to General Staff proposing the establishment of a new Map Committee. The report was accepted and a new Map Committee was established on August 9, 1909 within the General Staff and Mehmet Şevki ÖLÇER was appointed Head of Geodesy Unit.

The New Map Committee decided to start production of 1/25,000 scale maps in the neighborhood of Bakırköy. The first 1/25,000 scale map was produced in 1910.

Fransa Manevrelarında, 1907 / French Maneuvers, 1907

DOĞU ANADOLU İSTİKŞAF HARİTALARI

Reconnaissance Maps of East Anatolia

1910'dan itibaren, yurdun çeşitli ölçekteki her türlü harita üretiminde temel olan jeodezi tekniğine ilişkin bir kitap ve teknik yönetmelik hazırlamış ve Doğu Anadolu'nun istikşaf haritalarının hazırlanmasında çalışmıştır.

Bu görev esnasında, 26 Nisan 1912'de Tuğgeneralliğe terfi etmiştir.

Starting from 1910, he wrote a book and a technical regulation on geodetic techniques that constituted the basis for the production of maps at various scales across the country. He also worked on production of reconnaissance maps for Eastern Anatolia.

During this assignment, he was promoted to Brigadier General on April 26, 1912.

Hasankale Haritası, Harita Komisyonunun Yaptığı İlk 1/200.000 Ölçekli Harita, 1911

Hasankale Map, first 1/200,000 scale map produced by Mapping Committee, 1911

Harita Şubesi Müdürü, 1914 / Chief of Mapping Branch, 1914

1915

ÇANAKKALE SAVAŞI

Battle of Çanakkale

Mehmet Şevki Paşa, Balkan Savaşı'nın başlamasıyla birlikte geçici olarak Genelkurmay Harita Şubesi Müdürlüğüne getirilmiş, 10 Şubat 1915 tarihinde aslen bu göreve atanmıştır.

Seferberlik sonrasında birliklere dağıtılan Harita Heyeti subaylarından bir kısmını geri çağırıp, tehlike altında bulunan Çanakkale Boğazı'nın iki yakasının haritalarının Birinci Dünya Savaşı öncesinde yeniden yapılmasını sağlamış, Çanakkale Savaşı'nın hemen sonrasında, büyük muharebelere ilişkin tarih yazımında kılavuz olmak ve Türk savunma başarısını sonsuza kadar yaşatmak amacıyla Seddülbahir, Arıburnu ve Anafartalar bölgelerindeki bütün istihkamları yerinde gösterecek şekilde 1:5.000 ölçekli 43 paftayı hazırlamıştır.

Birinci Dünya Savaşı sırasında, orduya gerekli bütün haritaları zamanında bastırarak istenilen makamlara ve birliklere dağıtımını sağlamıştır. Savaş süresince yurdun değişik bölgelerinde sürdürülen faaliyetleri yürütürken, Alman ve Avusturya haritacılık dairelerini de ziyaret ederek harita şubesinin geleceğine ilişkin öngörü ve tasarımları hazırlamıştır.

Genelkurmay Harita Şubesi'nin, 28 Ekim 1918'de Savunma Bakanlığı'na bağlı Harita Dairesi haline getirilmesiyle dairenin başkanlığına atanmıştır.

Çanakkale Tahkimat Haritası, 7 Numaralı Pafta
Çanakkale Fortification Map, Sheet Number 7

Çanakkale Tahkimat Haritası, 1 Numaralı Pafta
Çanakkale Fortification Map, Sheet Number 1

Mehmet Şevki Paşa'nın Alman Harita Dairesini Ziyareti
Visit to German Mapping Department

With the outbreak of the Balkan War, Mehmet Şevki Pasha was appointed as the acting Chief of Mapping Branch of the General Staff. He was assigned to this position officially on February 10, 1915.

He recalled some of the officers of Map Committee who had been transferred to the troops after the mobilization and ensured reproduction of the maps of the both sides of the Çanakkale Strait which were in danger before the WW1. Aftermath of the Battle of Çanakkale, he had 43 sheets of 1:5.000 scale maps prepared to show all the fortifications in the regions of Seddülbahir, Arıburnu and Anafartalar in order to give reference to historiography of the great battles and perpetuate Turkish defense success forever.

During WW1, he organized timely printing and distribution of all necessary maps needed by the army. While following the activities carried out in various regions of the country during the war, he also visited German and Austrian mapping agencies with a view to preparing a vision for the future of the mapping branch.

Upon the transformation of the General Staff Mapping Branch into the Mapping Department under the Ministry of Defense on October 28, 1918, he was appointed as its Director.

MİLLÎ MÜCADELE

War of Independence

Birinci Dünya Savaşı sonrasında başlayan Millî Mücadele'ye destek vermek amacıyla; 1921 yılı başından, Haziran ayına kadar, daireden 60'a yakın üst subay ve subayla 170 sandık dolusu çeşitli alet, gereç, basım makinası ve malzemenin, İnebolu Millî Mücadele Yolu üzerinden Ankara'ya ulaştırılmasını sağlamıştır.

Millî Savunma Bakanı Orgeneral Fevzi Paşa tarafından 11 Temmuz 1921 tarihli bir telgrafla Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde kurulan Harita Dairesi'nin başına geçmek üzere Ankara'ya davet edilmiş ve 17 Aralık 1921 tarihinde bu görevine başlamıştır.

Mehmet Şevki Paşa Çalışma Ofisinde
At Office

Harita Dairesi Subayları ile Birlikte, Ankara
Together with officers of Mapping Department, Ankara

Kurtuluş Savaşına Katılmak Üzere Samsun'a Geldiği Dönem
The period when he came to Samsun to join the War of
Independence

In order to support War of Independence that began after the First World War, Mehmet Şevki ÖLÇER transferred about 60 officers from the Department to Ankara via the İnebolu Independence Route along with nearly 170 crates full of various tools, equipment, printing machines and materials from early 1921 until June of the same year.

He was invited to Ankara by General Fevzi Pasha, Minister of National Defense, through a telegram dated July 11, 1921 to take over the Head of the Mapping Department established within Ministry of National Defense. He took over this post on December 17, 1921.

1922

SAKARYA VADİSİ İSTİKŞAF HARİTASININ HAZIRLANMASI

Production of Sakarya Valley Reconnaissance Map

1921 yılının Temmuz ayında Yunan ilerlemesini durdurmak ve kesin sonuçlu bir meydan savaşı yapmak üzere Sakarya doğusunda bir savunma cephesinin oluşturulmasına karar verildiğinde, elde yeterli ölçek ve doğrulukta harita bulunmamasının sıkıntıları ile yüz yüze gelinmiştir.

Bunun üzerine, ivedi olarak bölgenin haritasının yapılmasına karar verilerek, Harita Dairesi tarafından 8 Harita subayı tüm teçhizatı ile birlikte 24 Temmuz 1921 tarihinde görevlendirilmiştir. Haritanın kapsama alanı olarak 1:200.000 ölçekli Ankara paftasından batıya doğru uzanan 60 km uzunluk ve 20 km genişlikteki Sakarya Vadisi bölgesi, harita ölçeği olarak da 1:100.000 ölçeği belirlenmiştir. Atatürk bu haritanın üretilmesine çok önem vermiş, haritanın çizim ve çoğaltılması için kendi özel vagonunu topoğraf ekibine tahsis etmiştir.

Arazi çalışmaları, çizimi ve birleştirilmesi 20 gün süren harita savaşın devam ettiği günlerde basılarak cepheye yetiştirilmiştir. Sakarya Haritası 23 Ağustos-13 Eylül 1921 tarihleri arasında cereyan eden Sakarya Meydan Savaşı'nda çok işe yaramış, 1922'de Yunanlıların bozgunu ile son bulacak Başkomutanlık Meydan Muharebesi hazırlıklarında Harita Dairesince bu ve buna benzer yürütülen çalışmalar Kurtuluş Savaşı sonrası Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK tarafından 01 Mart 1923 tarihinde TBMM'de yapılan oturumda dile getirilerek, "Harita Dairesi'nin bu sene zarfında orduya yetiştirdiği haritaların son zaferin iktisabında dahil olmuş, ordu bu haritalar sayesinde hedef-i zafere suhuletle vasil olmuştur." sözleriyle ayrı bir değer kazanmıştır.

In July 1921, when it was decided to open a front in the east of Sakarya river to halt Greek advance and engage in a decisive battle, the army was short of maps at sufficient scales and accuracy.

It was decided to map the region urgently. 8 mapping officers were commissioned on July 24, 1921 by the Mapping Department with all necessary equipment. Sakarya Valley was chosen as the area of the map at a scale of 1:100,000, extending 60 km in length and 20 km in width to the west of 1:200,000 scale Ankara map. Atatürk attached great importance to the production of the map and allocated his wagon to the topographic team.

It took 20 days to carry out fieldwork and to finish the map. The map was printed and sent to the front during the days when the war kept going.

Sakarya Vadisi İstikşaf Haritası
Sakarya Valley Reconnaissance Map

Sakarya Map proved to be very useful during the Sakarya Battle which took place between August 23 and September 13, 1921 and played a significant role in the preparations for the final decisive battle, which would culminate in the crushing defeat of the Greeks in 1922. The efforts and similar works achieved by the Mapping Department were emphasized by Mustafa Kemal Atatürk, the Great Leader, in his famous speech delivered at Grand National Assembly of Türkiye on March 1, 1923 after the War of Independence. His words "The maps provided to the army by the Mapping Department this year contributed to acquisition of the final victory, and the army easily reached the target of victory thanks to these maps." have gained a special value.

HARİTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN KURULMASI

Establishment of Directorate-General for Mapping

9 Ekim 1923 tarihinde Korgeneralliğe yükseltilen Mehmet Şevki Paşa, Cumhuriyetin ilanı ile başlayan ve birbirini izleyen devrimlere paralel olarak yürütülen kalkınma hizmetlerinde kullanılması zorunlu olan, harita ve planların üretimini yasal bir düzenlemeye bağlayacak kanun tasarısını hazırlamıştır.

2 Mayıs 1925 gün ve 657 sayılı Kanunla kurulan Harita Genel Müdürlüğü'nün başına getirilmiştir.

Harita Subaylarıyla İzmir'e Hareket Etmeden Önce, Ankara Gari, 1923
Before departing to İzmir with Mapping Officers,
Ankara Train Station, 1923

Harita Umum Müdürlüğü
Directorate-General for Mapping

Mehmet Şevki Pasha who was promoted to Lieutenant General on October 9, 1923, prepared a bill to regulate the production of maps and plans needed for the development services carried out in parallel with the consecutive revolutions following the proclamation of the Republic.

On May 2, 1925, Directorate-General for Mapping was established with Law No. 657, and Mehmet Şevki Pasha was appointed as its Director.

Mehmet Şevki Paşa Mesai Günlerinde
Mehmet Şevki Pasha at office

1926

MEHMET ŞEVKİ ÖLÇER'İN EMEKLİLİĞİ VE ARAMIZDAN AYRILMASI

Retirement of Mehmet Şevki ÖLÇER and His Death

Korgeneral Mehmet Şevki ÖLÇER Emekli Olmadan Önce
Lieutenant General Mehmet Şevki ÖLÇER Before His Retirement

Sağlık sorunları nedeniyle, kendi arzusuyla 2 Haziran 1926 tarihinde emekliye ayrılmış, 9 Mayıs 1927'de İstanbul'da vefat etmiştir.

Korgeneral Mehmet Şevki ÖLÇER hayatının son yıllarına kadar ülkesine hizmet etmiş, kendisinden geriye dev bir kurum, Türkiye'nin haritacılık tarihine geçen bir çok çalışma ve eser bırakmıştır.

Kabri İstanbul Topkapı Merkez Efendi mezarlığındaki aile kabristanındadır.

Due to health problems, Mehmet Şevki ÖLÇER retired on June 2, 1926 of his own free will and passed away in Istanbul on May 9, 1927.

Until the final years of his life, Lieutenant General Mehmet Şevki ÖLÇER served his country, leaving behind a great institution and numerous works that became part of Türkiye's mapping history.

He is buried in the family cemetery at Istanbul's Topkapı Merkez Efendi Cemetery.

ESERLERİ / HIS WORKS

- Nazari ve Ameli Taksim-i Arazi.
- *(Theoretical and Practical Geodesy)*
- 1:200.000 Ölçeğindeki İstikşaf Haritaları Kılavuzu.
- *(Guide for 1:200.000 scale Reconnaissance Maps)*
- Hurdebinli (Büyüteçli) Teodolit.
- *(Theodolite with magnifier)*
- Hatalar Nazariyatı.
- *(Theory of Errors)*
- Nirenginin Tersimen Muvazenesi.
- *(Triangulation Adjustment)*
- Meşrutiyetin Geri Verildiği 1324 Senesinden Evvelki Devrede ve 1334 Nihayetine Kadar Sonraki On Sene Zarfında Memalik-i Osmaniye Haritasının Ahzı Zimmında Yapılan Teşkilat ve İşlerin Hulasa-i Tarihiyesi.

HARİTA GENEL M¼D¼RL¼G¼ BİNASININ TARİHÇESİ

History of The Headquarter

HARİTA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BİNASININ TARİHÇESİ

1921 yılında İstanbul'dan Ankara'ya gelen Harita Dairesi için bir yerleşim yeri aranmış ve bugünkü Dikimevi ile Harita Genel Müdürlüğü karargâh binası arasındaki tek katlı iki barakaya taşınılmıştır. Cebeci sırtına kadar uzanan geniş bir arazi, Harita Genel Müdürlüğü için en uygun bir yerleşim yeri olarak seçilmiştir. Cebeci'de mevcut barakalara yakın bir konumda yapılması düşünülen bina için bir ihale yapılmış; 1926 senesinde inşaatı başlanmıştır.

Temel atma törenine, o dönemde müsteşar olarak görev yapmakta olan Şefik Paşa çağırılmış ve ilk taş bizzat onun eliyle konulmuştur. Bina'nın mimarı bilinmemekle beraber müteahhidinin Hamdi Bey olduğu Devlet Arşivleri Başkanlığı kayıtlarında yer almaktadır.

Harita Genel Müdürlüğü Binası, yaklaşık 43 metre boyu, 33 metre eni ve 12 metre yüksekliğiyle esasen "U" biçiminde tasarlanmış dikdörtgen biçiminde prizmatik gövdeli, gerek cephe gerekse plan özellikleri bakımından etrafındaki diğer binalardan ayrılan, zemin üzerine 2 katlı, batıya meyilli bir arazi üzerinde yığma olarak inşa edilmiş anıtsal bir yapıdır.

Harita Genel Müdürlüğü binasının inşaatı hızlı bir şekilde sürdürülerek, 1927 yılı sonlarında tamamlanmış ve törenle açılışı yapılmıştır.

1956 yılında dış sıvası ve boyası yenilenmiş olan bina, sonraki yıllarda birçok kez boya ve küçük onarım görmüş, 2019 yılında binanın tüm dış cephe sıvası kazınıp yeniden sıvanmış ve boyanmış, pencere ve kapı doğramaları aslına uygun olarak değiştirilmiştir.

Cebeci Çayırılığında Bina İnşaatından Görünüm, 1926
View from the Building Construction in Cebeci Meadow, 1926

1930'lu Yıllar
1930s

HISTORY OF THE HEADQUARTER

1926-1927 Yıllar / İnşaat Aşaması
1926-1927 / Construction Stage

In 1921, a location was searched for Mapping Department that moved from Istanbul to Ankara, and two single-story barracks located between today's Dikimevi and the current headquarter of the Directorate-General for Mapping were chosen. A vast area extending to Cebeci Hill was seen as the most suitable settlement area for headquarter of the Directorate-General for Mapping. A tender was held for the construction of the building planned to be located near the existing barracks in Cebeci and construction began in 1926.

Şefik Pasha who served then as Undersecretary of Ministry of National Defense in those years was invited to the groundbreaking ceremony and the first stone was laid by his hand. While the architect of the building remains unknown, the records of the State Archives indicate that the contractor was Hamdi Bey.

The Headquarter building, originally designed in a "U" rectangular prism-shaped structure with a length of about 43 meters, a width of 33 meters, and a height of 12 meters, stands out from the surrounding buildings in terms of both facade and plan features. It is a monumental building constructed as two floors on a sloping terrain towards the west, built with masonry on the ground.

Construction of the Headquarter building proceeded rapidly and was completed by the end of 1927, followed by an opening ceremony.

The exterior plaster and paint of the building was renewed in 1956 and over the following years, it underwent several painting and minor repairs. In 2019, all the exterior plaster of the building was stripped, reapplied and repainted while the window and door frames were replaced to match with the original design.

1960'lı Yıllar
1960s

İLETİŞİM BİLGİLERİ

+90 (312) 595 22 22

Tıp Fakültesi Caddesi
06590 Cebeci / ANKARA

hgm@harita.gov.tr

www.harita.gov.tr

2024
HGM Matbaası